श्रीवरवरमुनिभिरनुगृहीतं

देवराजमङ्गलम् ।

यश्चक्रे देवराजस्य मङ्गलाशासनं मुदा। तं वन्दे रम्यजामातृमुनिं विशदवाग्वरम् ॥

मङ्गलं वेधसो वेदिमेदिनीगृहमेधिने। वरदाय दयाधाम्ने धीरोदाराय मङ्गलम् ॥१॥
वाजिमेधे वपाहोमे धातुरुत्तरवेदितः। उदिताय हुतादग्नेः उदाराङ्गाय मङ्गलम् ॥२॥
यजमानं विधिं वीक्ष्य स्मयमानमुखश्रिये। दयामानदृशे तस्मै देवराजाय मङ्गलम् ॥३॥
वारिदश्यामवपुषे विराजत्पीतवाससे। वारणाचलवासाय वारिजाक्षाय मङ्गलम् ॥४॥
अद्यापि सर्वभूतानाम् अभीष्टफलदायिने। प्रणतार्तिहरायास्तु प्रभवे मम मङ्गलम् ॥५॥
दिव्यावयवसौन्दर्यदिव्याभरणहेतये। दन्तावलगिरीशाय देवराजाय मङ्गलम् ॥६॥
पुरुषाय पुराणाय पुण्यकोटिनिवासिने। पुष्पितोदारकल्पद्रुकमनीयाय मङ्गलम् ॥७॥
काञ्चनाचलशृङ्गाग्रकालमेघानुसारिणे। सुपर्णांसावतंसाय सुरराजाय मङ्गलम् ॥८॥
भोगापवर्गयोरेकं वाञ्छद्भ्यो ददते द्वयम्। श्रीमद्वरदराजाय महोदाराय मङ्गलम् ॥९॥
मतङ्गजाद्रितुङ्गाग्रशृङ्गशृङ्गारवर्ष्मणे। महाकृपाय मद्रक्षादीक्षितायास्तु मङ्गलम् ॥१०॥
श्रीकाञ्चीपूर्णमिश्रेण प्रीत्या सर्वाभिभाषिणे। अतीतार्चाव्यवस्थाय हस्त्यद्रीशाय मङ्गलम् ॥
अस्तु श्रीस्तनकस्तूरीवासनावासितोरसे। श्रीहस्तिगिरिनाथाय देवराजाय मङ्गलम् ॥१२॥
मङ्गलाशासनपरैर्मदाचार्यपुरोगमैः। सर्वैश्च पूर्वैराचार्यैः सत्कृतायास्तु मङ्गलम् ॥१३॥

इति देवराजमङ्गलम् समाप्तम् ॥

श्रीदेवराजगुरुभिरनुगृहीता

॥ पूर्वदिनचर्या ॥

सौम्यजामातृयोगीन्द्रचरणाम्बुजषट्पदम्। देवराजगुरुं वन्दे दिव्यज्ञानप्रदं शुभम् ॥

अङ्के कवेरकन्यायास्तुङ्गे भुवनमङ्गले। रङ्गे धाम्नि सुखासीनं वन्दे वरवरं मुनिम् ॥१॥
मयि प्रविशति श्रीमन्मन्दिरं रङ्गशायिनः। पत्युः पदाम्बुजं द्रष्टुमायान्तमविदूरतः ॥२॥
सुधानिधिमिव स्वैरस्वीकृतोदग्रविग्रहम्। प्रसन्नार्कप्रतीकाशप्रकाशपरिवेष्टितम् ॥३॥
पार्श्वतः पाणिपद्माभ्यां परिगृह्य भवत्प्रियौ। विन्यस्यन्तं शनैरङ्घ्री मृदुलौ मेदिनीतले ॥४॥
आम्लानकोमलाकारमाताम्रविमलाम्बरम्। आपीनविपुलोरस्कमाजानुभुजभूषणम् ॥५॥
मृणालतन्तुसन्तानसंस्थानधवलत्विषा। शोभितं यज्ञसूत्रेण नाभिबिम्बसनाभिना ॥६॥

अम्भोजबीजमालाभिरभिजातभुजान्तरम् । ऊर्ध्वपुण्ड्रैरुपश्लिष्टमुचितस्थानलक्षणैः ॥७॥
काश्मीरकेसरस्तोमकडारस्निग्धरोचिषा । कौशेयेन समिन्धानं स्कन्धमूलावलम्बिना ॥८॥
मन्त्ररत्नानुसन्धानसन्ततस्फुरिताधरम् । तदर्थतत्त्वनिध्यानसन्नद्धपुलकोद्गमम् ॥९॥
स्मयमानमुखाम्भोजं दयमानदृगञ्चलम् । मयि प्रसादप्रवणं मधुरोदारभाषणम् ॥१०॥
आत्मलाभात्परं किञ्चिदन्यन्नास्तीति निश्चयात् । अङ्गीकर्तुमिव प्राप्तमकिञ्चनमिमं जनम् ॥११
भवन्तमेव नीरन्ध्रं पश्यन्वश्येन चेतसा । मुने ! वरवर ! स्वामिन् मुहुस्त्वामेव कीर्तयन् ।
त्वदन्यविषयस्पर्शविमुखैरखिलेन्द्रियैः । भवेयं भवदुःखानामसह्यानामनास्पदम् ॥१२॥
परेद्युः पश्चिमे यामे यामिन्यास्समुपस्थिते । प्रबुध्य शरणं गत्वा परां गुरुपरम्पराम् ॥१४॥
ध्यात्वा रहस्यत्रितयं तत्त्वयाथात्म्यदर्पणम् । परव्यूहादिकान् पत्युः प्रकारान् प्रणिधाय च ॥
ततः प्रत्युषसि स्नात्वा कृत्वा पौर्वाह्णिकीः क्रियाः । यतीन्द्रचरणद्वन्द्वप्रवणेनैव चेतसा ॥१६
अथ रङ्गनिधिं सम्यगभिगम्य निजं प्रभुम् । श्रीनिधानं शनैस्तस्य शोधयित्वा पदद्वयम् ॥१७॥
ततस्तत्सन्निधिस्तम्भमूलभूतलभूषणम् । प्राङ्मुखं सुखमासीनं प्रसादमधुरस्मितम् ॥१८॥
भृत्यैः प्रियहितैकाग्रैः प्रेमपूर्वमुपासितम् । तत्प्रार्थनानुसारेण संस्कारान् संविधाय मे ॥ १९॥
अनुकम्पापरीवाहैरभिषेचनपूर्वकम् । दिव्यं पदद्वयं दत्त्वा दीर्घं प्रणमतो मम ॥२०॥
साक्षात्फलैकलक्ष्यत्वप्रतिपत्तिपवित्रितम् । मन्त्ररत्नं प्रयच्छन्तं वन्दे वरवरं मुनिम् ॥२१॥
ततस्सार्धं विनिर्गत्य भृत्यैर्नित्यानपायिभिः । श्रीरङ्गमङ्गलं द्रष्टुं पुरुषं भुजगेशयम् ॥२२॥
महति श्रीमति द्वारे गोपुरं चतुराननम् । प्रणिपत्य शनैरन्तः प्रविशन्तं भजामि तम् ॥२३
देवी गोदा यतिपतिशठद्वेषिणौ रङ्गशृङ्गं सेनानाथो विहगवृषभश्श्रीनिधिस्सिन्धुकन्या ।
भूमानीलागुरुजनवृतः पूरुषश्चेत्यमीषामग्रे नित्यं वरवरमुनेरङ्घ्रियुग्मं प्रपद्ये ॥२४॥
मङ्गलाशासनं कृत्वा तत्रतत्र यथोचितम् । धाम्नस्तस्माद्विनिष्क्रम्य प्रविश्य स्वं निकेतनम् ॥
अथ श्रीशैलनाथार्यनाम्नि श्रीमति मण्डपे । तदङ्घ्रिपङ्कजद्वन्द्वच्छायामध्यनिवासिनाम् ॥
तत्त्वं दिव्यप्रबन्धानां सारं संसारवैरिणाम् । सरसं सरहस्यानां व्याचक्षाणं नमामि तम् ॥
ततः स्वचरणाम्भोजस्पर्शसम्पन्नसौरभैः । पावनैरर्थिनस्तीर्थैर्भावयन्तं भजामि तम् ॥२८॥
आराध्य श्रीनिधिं पश्चादनुयागं विधाय च । प्रसादपात्रं मां कृत्वा पश्यन्तं भावयामि तम् ॥
ततश्चेतस्समाधाय पुरुषे पुष्करेक्षणे । उत्तंसितकरद्वन्द्वमुपविष्टमुपह्वरे ॥३०॥

अब्जासनस्थमवदातसुजातमूर्तिमामीलिताक्षमनुसंहितमन्त्ररत्नम् ।
आनम्रमौलिभिरुपासितमन्तरङ्गैर्नित्यं मुनिं वरवरं निभृतो भजामि ॥३१॥

ततश्शुभाश्रये तस्मिन्निमग्नं निभृतं मनः । यतीन्द्रप्रवणं कर्तुं यतमानं नमामि तम् ॥३२॥

इति पूर्वदिनचर्या समाप्ता ॥

श्रीवरवरमुनिभिरनुगृहीता

॥ यतिराजविंशतिः ॥

यः स्तुतिं यतिपतिप्रसादिनीं व्याजहार यतिराजविंशतिम् ।
तं प्रपन्नजनचातकाम्बुदं नौमि सौम्यवरयोगिपुङ्गवम् ॥

श्रीमाधवाङ्घ्रिजलजद्वयनित्यसेवाप्रेमाविलाशयपराङ्कुशपादभक्तम् ।
कामादिदोषहरमात्मपदाश्रितानां रामानुजं यतिपतिं प्रणमामि मूर्ध्ना ॥१॥

श्रीरङ्गराजचरणाम्बुजराजहंसं श्रीमत्पराङ्कुशपदाम्बुजभृङ्गराजम् ।
श्रीभट्टनाथपरकालमुखाब्जमित्रं श्रीवत्सचिह्नशरणं यतिराजमीडे ॥२॥

वाचा यतीन्द्र ! मनसा वपुषा च युष्मत्पादारविन्दयुगलं भजतां गुरूणाम् ।
कूराधिनाथकुरुकेशमुखाद्यपुंसां पादानुचिन्तनपरस्सततं भवेयम् ॥३॥

नित्यं यतीन्द्र ! तव दिव्यवपुस्स्मृतौ मे सक्तं मनो भवतु वाग्गुणकीर्तनेऽसौ ।
कृत्यं च दास्यकरणं तु करद्वयस्य वृत्त्यन्तरेऽस्तु विमुखं करणत्रयं च ॥४॥

अष्टाक्षराख्यमनुराजपदत्रयार्थनिष्ठां ममात्र वितराद्य यतीन्द्र नाथ ! ।
शिष्टाग्रगण्यजनसेव्यभवत्पदाब्जे हृष्टाऽस्तु नित्यमनुभूय ममास्य बुद्धिः ॥५॥

अल्पाऽपि मे न भवदीयपदाब्जभक्तिश्शब्दादिभोगरुचिरन्वहमेधते हा ।
मत्पापमेव हि निदानममुष्य नान्यत्तद्वारयार्य यतिराज ! दयैकसिन्धो ! ॥६॥

वृत्त्या पशुर्नरवपुस्त्वहमीदृशोऽपि श्रुत्यादिसिद्धनिखिलात्मगुणाश्रयोऽयम् ।
इत्यादरेण कृतिनोऽपि मिथः प्रवक्तुरद्यापि वञ्चनपरोऽत्र यतीन्द्र ! वर्ते ॥७॥

दुःखावहोऽहमनिशं तव दुष्टचेष्टश्शब्दादिभोगनिरतश्शरणागताख्यः ।
त्वत्पादभक्त इव शिष्टजनौघमध्ये मिथ्या चरामि यतिराज ततोऽस्मि मूर्खः ॥८॥

नित्यं त्वहं परिभवामि गुरुं च मन्त्रं तद्देवतामपि न किञ्चिदहो बिभेमि ।
इत्थं शठोऽप्यशठवद्भवदीयसङ्घे धृष्टश्चरामि यतिराज ततोऽस्मि मूर्खः ॥९॥

हा हन्त हन्त मनसा क्रियया च वाचा योऽहं चरामि सततं त्रिविधापचारान् ।
सोऽहं तवाप्रियकरः प्रियकृद्वदेव कालं नयामि यतिराज ! ततोऽस्मि मूर्खः ॥१०॥

पापे कृते यदि भवन्ति भयानुतापलज्जाः पुनः करणमस्य कथं घटेत ।
मोहेन मे न भवतीह भयादिलेशस्तस्मात्पुनःपुनरघं यतिराज ! कुर्वे ॥११॥

अन्तर्बहिस्सकलवस्तुषु सन्तमीशमन्धः पुरस्स्थितमिवाहमवीक्षमाणः ।
कन्दर्पवश्यहृदयस्सततं भवामि हन्त त्वदग्रगमनस्य यतीन्द्र ! नार्हः ॥१२॥

तापत्रयीजनितदुःखनिपातिनोऽपि देहस्थितौ मम रुचिस्तु न तन्निवृत्तौ ।
एतस्य कारणमहो मम पापमेव नाथ ! त्वमेव हर तद्यतिराज ! शीघ्रम् ॥१३॥

वाचामगोचरमहागुणदेशिकाग्र्यकूराधिनाथकथिताखिलनैच्यपात्रम् ।
एषोऽहमेव न पुनर्जगतीदृशस्तद्रामानुजार्य करुणैव तु मद्गतिस्ते ॥१४॥

शुद्धात्मयामुनगुरूत्तमकूरनाथभट्टाख्यदेशिकवरोक्तसमस्तनैच्यम् ।
अद्यास्त्यसङ्कुचितमेव मयीह लोके तस्माद्यतीन्द्र ! करुणैव तु मद्गतिस्ते ॥१५॥

शब्दादिभोगविषया रुचिरस्मदीया नष्टा भवत्विह भवद्दयया यतीन्द्र ! ।
त्वद्दासदासगणनाचरमावधौ यस्तद्दासतैकरसताऽविरता ममास्तु ॥१६॥

श्रुत्यग्रवेद्यनिजदिव्यगुणस्वरूपः प्रत्यक्षतामुपगतस्त्विह रङ्गराजः ।
वश्यस्सदा भवति ते यतिराज ! तस्माच्छक्तस्स्वकीयजनपापविमोचने त्वम् ॥१७॥

कालत्रयेऽपि करणत्रयनिर्मितातिपापक्रियस्य शरणं भगवत्क्षमैव ।
सा च त्वयैव कमलारमणेऽर्थिता यत्क्षेमस्स एव हि यतीन्द्र भवच्छ्रितानाम् ॥१८॥

श्रीमन्यतीन्द्र ! तव दिव्यपदाब्जसेवां श्रीशैलनाथकरुणापरिणामदत्ताम् ।
तामन्वहं मम विवर्धय नाथ ! तस्याः कामं विरुद्धमखिलं च निवर्तय त्वम् ॥१९॥

विज्ञापनं यदिदमद्य तु मामकीनमङ्गीकुरुष्व यतिराज दयाम्बुराशे !
अज्ञोऽयमात्मगुणलेशविवर्जितश्च तस्मादनन्यशरणो भवतीति मत्वा ॥२०॥

इति यतिकुलधुर्यमेधमानैः श्रुतिमधुरैरुदितैः प्रहर्षयन्तम् ।
वरवरमुनिमेव चिन्तयन्ती मतिरियमेति निरत्ययं प्रसादम् ॥
इति यतिराजविंशतिस्समाप्ता ॥

श्रीदेवराजगुरुभिरनुगृहीता

॥ उत्तरदिनचर्या ॥

अथ गोष्ठीं गरिष्ठानामधिष्ठाय सुमेधसाम् । वाक्यालङ्कृतिवाक्यानां व्याख्यातारं नमामि तम् ॥१॥
सायन्तनं ततः कृत्वा सम्यगाराधनं हरेः । स्वैरालापैः शुभैश्श्रोतॄन्नन्दयन्तं नमामि तम् ॥२॥
ततः कनकपर्यङ्के तरुणद्युमणिद्युतौ । विशालविमलश्लक्ष्णतुङ्गतूलासनोज्ज्वले ॥३॥
समग्रसौरभोद्गारनिरन्तरदिगन्तरे । सोपधाने सुखासीनं सुकुमारे वरासने ॥४॥

उन्मीलत्पद्मगर्भद्युतितलमुपरि क्षीरसङ्घातगौरं राकाचन्द्रप्रकाशप्रचुरनखमणिद्योतविद्योतमानम् ।
अङ्गुल्यग्रेषु किञ्चिन्नतमतिमृदुलं रम्यजामातृयोगी दिव्यं तत्पादयुग्मं दिशतु शिरसि मे देशिकेन्द्रो दयालुः ॥५॥

त्वं मे बन्धुस्त्वमसि जनकस्त्वं सखा देशिकस्त्वं विद्या वृत्तं सुकृतमतुलं वित्तमप्युत्तमं त्वम् ।
आत्मा शेषी भवसि भगवन्नान्तरश्शासिता त्वं यद्वा सर्वं वरवरमुने ! यद्यदात्मानुरूपम् ॥

अग्रे पश्चादुपरि परितो भूतलं पार्श्वतो मे मौलौ वक्त्रे वपुषि सकले मानसाम्भोरुहे च ।
दर्शंदर्शं वरवरमुने दिव्यमङ्घ्रिद्वयं ते नित्यं मज्जन्नमृतजलधौ निस्तरेयं भवाब्धिम् ॥७॥

कर्माधीने वपुषि कुमतिः कल्पयन्नात्मभावं दुःखे मग्नः किमिति सुचिरं दूयते जन्तुरेषः ।
सर्वं त्यक्त्वा वरवरमुने ! सम्प्रति त्वत्प्रसादाद्दिव्यं प्राप्तुस्तव पदयुगं देहि मे सुप्रभातम् ॥८॥

या या वृत्तिर्मनसि मम सा जायतां संस्मृतिस्ते यो यो जल्पस्स भवतु ! विभो ! नामसङ्कीर्तनं ते ।
या या चेष्टा वपुषि भगवन् ! सा भवेद्वन्दनं ते सर्वं भूयाद्वरवरमुने ! सम्यगाराधनं ते ॥

अपगतमदमानैरन्तिमोपायनिष्ठैरधिगतपरमार्थैरर्थकामानपेक्षैः ।
निखिलजनसुहृद्भिर्निर्जितक्रोधलोभैर्वरवरमुनिभृत्यैरस्तु मे नित्ययोगः ॥१०॥

इति स्तुतिनिबन्धेन सूचितस्वमनीषितान् । भृत्यान् प्रेमार्द्रया दृष्ट्या सिञ्चन्तं सिन्तयामि तम् ॥
अथ भृत्याननुज्ञाप्य कृत्वा चेतश्शुभाश्रये । शयनीयं परिष्कृत्य शयानं संस्मरामि तम् ॥
दिनचर्यामिमां दिव्यां रम्यजामातृयोगिनः । भक्त्या नित्यमनुध्यायन् प्राप्नोति परमं पदम् ॥

इति उत्तरदिनचर्या समाप्ता ॥

॥ श्रीवरवरमुनिविषयमुक्तकम् ॥

प्रपद्ये पदपद्मानि परमप्रेमसम्पदाम् । सौम्यजामातृयोगीन्द्रचरणैकजुषां सताम् ॥१॥

संपत्स्वरूपानुगुणैव यस्मिन् सर्वोत्तरो यत्र मनःप्रसादः ।
सद्भिस्समं देव तमेव देशं प्राप्तुं प्रपद्ये भवदङ्घ्रिमूलम् ॥२॥

यन्मूलमाश्वयुजमास्यवतारमूलं कान्तोपयन्तृयमिनः करुणैकसिन्धोः ।
आसीदसत्तु गणितस्य ममापि सत्तामूलं तदेव जगदभ्युदयैकमूलम् ॥३॥

श्रीमद्रङ्गं जयतु परमं धाम तेजोनिधानं भूमा तस्मिन् भवतु कुशली कोऽपि भूमासहायः ।
दिव्यं तस्मै दिशतु विभवं देशिको देशिकानां काले काले वरवरमुनिः कल्पयन्मङ्गलानि ॥